

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Królikowski

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Zdanowicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 stycznia 2016 r. w B.

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) w upadłości likwidacyjnej w B.

przeciwko I. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11 623,50 zł (jedenaście tysięcy sześćset dwadzieścia trzy złote pięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

1. od kwoty 645,75 zł od dnia 30 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
2. od kwoty 645,75 zł od dnia 7 marca 2012 r. do dnia zapłaty,
3. od kwoty 645,75 zł od dnia 10 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
4. od kwoty 645,75 zł od dnia 28 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
5. od kwoty 645,75 zł od dnia 29 maja 2012 r. do dnia zapłaty,
6. od kwoty 645,75 zł od dnia 7 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
7. od kwoty 645,75 zł od dnia 7 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,
8. od kwoty 645,75 zł od dnia 4 września 2012 r. do dnia zapłaty,
9. od kwoty 645,75 zł od dnia 5 października 2012 r. do dnia zapłaty,
10. od kwoty 645,75 zł od dnia 3 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
11. od kwoty 645,75 zł od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
12. od kwoty 645,75 zł od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,
13. od kwoty 645,75 zł od dnia 15 lutego 2013 r. do dnia zapłaty,
14. od kwoty 645,75 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
15. od kwoty 645,75 zł od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
16. od kwoty 645,75 zł od dnia 4 maja 2013 r. do dnia zapłaty,

17. od kwoty 645,75 zł od dnia 29 maja 2013 r. do dnia zapłaty,

18. od kwoty 645,75 zł od dnia 10 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.999,00 zł (dwa tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 marca 2014 r. powód Syndyk Masy Upadłościowej (...) Spółka Akcyjna w B. w upadłości likwidacyjnej wniósł o zasądzenie od pozwanego I. B. kwoty 11.623,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty

- 1) 645,75 zł od dnia 30 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2) 645,75 zł od dnia 7 marca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 3) 645,75 zł od dnia 10 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 4) 645,75 zł od dnia 28 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 5) 645,75 zł od dnia 29 maja 2012 r. do dnia zapłaty,
- 6) 645,75 zł od dnia 7 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 7) 645,75 zł od dnia 7 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 8) 645,75 zł od dnia 4 września 2012 r. do dnia zapłaty,
- 9) 645,75 zł od dnia 5 października 2012 r. do dnia zapłaty,
- 10) 645,75 zł od dnia 3 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
- 11) 645,75 zł od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 12) 645,75 zł od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,
- 13) 645,75 zł od dnia 15 lutego 2013 r. do dnia zapłaty,
- 14) 645,75 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 15) 645,75 zł od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 16) 645,75 zł od dnia 4 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 17) 645,75 zł od dnia 29 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 18) 645,75 zł od dnia 10 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 30 lipca 2010 r. upadły zawarł z pozwanym umowę najmu lokalu biurowego w budynku położonym w B. przy ul. (...), zgodnie z którą pozwany obowiązany był do zapłaty czynszu najmu na podstawie miesięcznych faktur wystawianych przez upadłego. Powód wyjaśnił, że powództwo jest zasadne bowiem

mimo wezwania do zapłaty pozwany nie uregulował należności za faktury, obejmujące należny upadłemu czynsz za grudzień 2011 r., za miesiące od lutego do grudnia 2012 r., oraz za miesiące od stycznia do czerwca 2013 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt(...) Sąd Rejonowy w B., (...) Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Sprzeciw od powyższego orzeczenia wniósł pozwany domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego udzielonego przez adwokata.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany potwierdził, iż zawarł umowę najmu lokalu użytkowego w dniu 30 lipca 2010 r. położonego w B. przy ulicy (...). Pozwany przyznał, że w okresie od grudnia 2011 r. oraz od lutego do grudnia 2012 r. i od stycznia do czerwca 2013 r. wynajmował od upadłego lokal użytkowy, za które to okresy upadły wystawił faktury VAT. Pozwany zgłosił zarzut potrącenia dokonany pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. Pozwany podał, że podstawą potrącenia było nabycie wierzytelności, jaką w stosunku do upadłego miało (...) Sp. z o.o. w drodze umowy cesji z dnia 7 listopada 2013 r. Pozwany wyjaśnił, że cedentowi przysługiwała wierzytelność z tytułu wykonanych robót instalacyjnych, czego dowodem jest faktura VAT (...) oraz kopia zgłoszenia odbioru końcowego robót nr (...) i kopia protokołu odbioru z dnia 30 marca 2012 r. Pozwany wyjaśnił, że wierzytelności te zostały zaakceptowane przez upadłego, czego dowody znajdują się na wskazanych dokumentach i nie były przez niego kwestionowane. Pozwany wskazał również, że w oświadczeniu o potrąceniu wierzytelności nastąpiła oczywista omyłka pisarska polegająca na niewpisaniu wierzytelności z faktury nr (...), co potwierdza kwota wskazana na oświadczeniu w wysokości 11.622,25 zł, zawierająca w sobie już wspomnianą fakturę. Jednakże z ostrożności procesowej pozwany zgłosił zarzut potrącenia faktury nr (...) z wierzytelności przysługującej pozwanemu wobec upadłego na mocy umowy cesji z dnia 7 sierpnia 2013 r. Nadto pozwany wskazał, że wszelkie zobowiązania będące przedmiotem potrącenia przestały istnieć jeszcze przed 16 września 2013 r. tzn. przed ogłoszeniem upadłości. Pozwany wyjaśnił również, że w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty poinformował syndyka będącego powodem w sprawie o dokonany potrąceniu załączając wszystkie stosowne dokumenty w tym zakresie.

Na rozprawie w dniu 17 października 2014 r. pełnomocnik powoda zaprzeczył okolicznością podniesionym w sprzeciwie, w szczególności zaprzeczył, aby powoda i cedenta łączył stosunek prawny, tj. umowa nr (...) i zaprzecza, aby w księgach rachunkowych upadłego była zaksięgowana faktura nr (...). Nadto wskazano, że pozwany nie załączył do sprzeciwu umowy wskazanej powyżej. Pełnomocnik powoda zarzucił, że wierzytelność nie istnieje oraz, że pozwany nie załączył dowodu zgłoszenia swojej upadłości do masy upadłości, co jest warunkiem możliwości potrącenia w postępowaniu upadłościowym.

W piśmie procesowym z dnia 20 października 2014 r. pozwany podał, że cedent umowy nie jest w posiadaniu oryginału umowy nr (...), której przedmiotem było wykonanie (...) na budowie K. B. bowiem umowę przesłano powodowi, który zaprzecza jej istnieniu.

W piśmie procesowym z dnia 4 listopada 2014 r. powód wskazał, że umowa na, którą powołuje się pozwany winna być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. W ocenie powoda pozwany nie udowodnił, iż umowa została zawarta tym samym nie mogła być podstawą do dokonania cesji wierzytelności. Nadto powód wyjaśnił, że faktury wystawione przez cedenta zostały przez upadłą spółkę zapłacone, jednak nie dotyczyły umowy, na którą powołuje się pozwany, a były powiązane z innymi czynnościami cedenta wykonywanymi w ramach zawartych umów. Powód wskazał również, że upadły podjął z cedentem rozmowy na temat zawarcia umowy nr (...), na którą powołuje się powód, jednak z uwagi na opóźnienie po stronie cedenta umowa ta nigdy nie została zawarta, a prace które miały być objęte umową wykonały inne podmioty.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30 lipca 2010 r. (...) Spółka Akcyjna (dalej: upadły) zawarł z pozwanym umowę najmu lokalu użytkowego znajdującego się przy ul. (...) w B.. Lokal został przekazany pozwanemu w dniu 3 stycznia 2011 r.

W związku z powyższym upadły wystawił pozwanemu faktury VAT na kwotę 645,75 zł każda, tytułem wynajmu wskazanego lokalu z terminami płatności określonymi w fakturach, odpowiednio: faktura nr (...) za miesiąc grudzień 2011 r. płatna do 29 grudnia 2011 r., nr faktura (...) za miesiąc luty 2012 r. płatna do 6 marca 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc marzec 2012 r., płatna do 9 kwietnia 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc kwiecień 2012 r., płatna do 27 kwietnia 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc maj 2012 r., płatna do 28 maja 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc czerwiec 2012 r., płatna do 6 lipca 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc lipiec 2012., płatna do 6 sierpnia 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc sierpień 2012 r., płatna do 3 września 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc wrzesień 2012 r., płatna do 4 października 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc października 2012 r., płatna do 2 listopada 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc listopad 2012 r., płatna do 30 listopada 2012 r., faktura nr (...) za miesiąc grudzień 2012 r., płatna do 1 stycznia 2013 r., faktura nr (...) za miesiąc styczeń 2013 r., płatna do 14 lutego 2013 r., faktura nr (...) za miesiąc luty 2013 r., płatna do 14 marca 2013 r., faktura nr (...) za miesiąc marzec 2013 r., płatna do 27 marca 2013 r., faktura nr (...) za miesiąc kwiecień 2013 r., płatna do 3 maja 2013 r., faktura nr (...) za miesiąc maj 2013 r., płatna do 28 maja 2013 r., oraz faktura nr (...) za miesiąc czerwiec 2013 r., płatna do 9 lipca 2013 r.

Dowód: umowa najmu lokalu użytkowego (k.8-10 akt), protokół zdawczo-odbiorczy (k.11 akt), faktury (k. 12-29 akt).

Pozwany nie uregulował należność za powyższe faktury VAT.

Okoliczność bezsporna

W dniu 9 września 2011 r. upadły zawarł z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. szereg umów w tym umowę nr (...), przedmiotem której było wykonanie przez wykonawcę prac w montażowych systemu kontroli dostępu (...), umowę nr (...), przedmiotem której było wykonanie przez wykonawcę prac montażowych systemu przyłączy telekomunikacyjnych zewnętrznych, umowę nr (...), przedmiotem której było wykonanie przez wykonawcę prac montażowych systemu sieci strukturalnej, umowę nr (...), przedmiotem której było wykonanie przez wykonawcę prac montażowych systemu wideo domofonów oraz umowę nr (...), przedmiotem której było wykonanie przez wykonawcę prac montażowych systemu sygnalizacji pożaru SAP.

Dowód: umowy (k.94-118)

W dniu 30 listopada 2011 r. (...) sp. z o.o. wystawił upadłemu (...) S.A. fakturę VAT na kwotę 16.531,20 zł tytułem wykonania instalacji zgodnie z umową nr (...).

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 76 akt)

W dniu 29 grudnia 2011 r. (...) sp. z o.o. wystawił upadłemu fakturę VAT na kwotę 28.536,00 zł brutto tytułem wykonania instalacji zgodnie z umową nr (...).

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 75 akt)

Umowa nr (...) na system (...) nie została podpisana. (...) sp. z o.o. nie posiadało uprawnień do wykonania systemu oraz nie miał przygotowania fachowego do wykonywania tego typu prac. (...) sp. z o.o. wykonywał okablowanie do pozostałych systemów, które były objęte pięcioma powyżej wskazanymi umowami dlatego też, cedent dostał polecenie wykonania okablowania do (...), miał wykonać wyłącznie okablowanie a nie system (...). (...) sp. z o.o. za wykonanie okablowania wystawił dwie faktury nr (...). pozostałe elementy umowy dotyczącej systemu (...) były wykonywane przez S. S., który z ramienia upadłego został przydzielony do uruchomienia systemu (...) i kompletacji szafy tzn. serwerowni, w każdej z szaf był inny system zabezpieczenia. Dokumenty prywatne na k. 83-84 akt były sporządzone na etapie częściowego wykonania prac w celu sporządzenia faktury dla podwykonawcy. Wskazane prace częściowo wykonało (...) sp. z o.o. (...) S.A. w B. w dniu 17 stycznia 2012 r. oraz 15 lutego 2012 r. uregulował należności z faktur nr (...).

Dowód: zeznania świadka K. F. (k. 162v.-163v. akt), zeznania świadka K. D. (1) (k.183-183v. akt), zeznania świadka S. S. (k. 183v.-184 akt). spis wykonanych prac (k. 83-87 akt), wyciąg z rachunku bankowego (k. 77-78 akt, zeznania świadka K. K. – k. 184 – 185 akt, zeznania świadka M. B. – k. 129 – 130 akt, zeznania świadka M. W. – k. 130 – 131 akt)

W dniu 7 sierpnia 2013 r. pozwany nabył od (...) sp. z o.o. wierzytelność wynikającą z faktury VAT nr(...) z dnia 30 marca 2012 r. oznaczoną jako należność główną w kwocie 15.819,52 zł przysługującą cedentowi względem upadłego. Wraz z cesją wierzytelności (...) sp. z o.o. miał przekazać pozwanemu kopię umowy numer (...), kopię wskazanej faktury VAT, kopię zgłoszenia odbioru końcowego nr (...), kopię protokołu odbioru z dnia 30 marca 2012 r. Pozwany w niniejszym postępowaniu przedstawił kopię zgłoszenia odbioru końcowego skierowanego przez cedenta do upadłego na podstawie umowy nr (...), kopię faktury VAT nr (...) wystawioną przez cedenta upadłemu na kwotę 15.819,52 zł tytułem wykonania instalacji zgodnie z umową nr (...) płatną w terminie 30 dni, oznaczono, że upadły odebrał fakturę w dniu 4 kwietnia 2012 r., oraz kopię protokołu odbioru wykonania instalacji zgodnie z umową nr (...) z dnia 30 marca 2012 r. W protokole stwierdzono, że instalację wykonano zgodnie z dokumentacją wykonawczą oraz, że nie stwierdzono uchybień w pracach. Wartość robót określono na 15.819,52 zł brutto.

Dowód: umowa cesji (k.53-53v. akt), faktura (k.54 akt), zgłoszenie odbioru końcowego nr (...) (k. 55akt), protokół odbioru z dnia 30.03.2012 (k. 56 akt).

Pismem z dnia 7 sierpnia 2013 r. (...) sp. z o.o. powiadomił upadłego (...) S.A. w B. o dokonaniu przelewu wierzytelności w łącznej kwocie 15.819,52 zł wynikających z umowy nr (...) wraz ze wszystkimi przysługującymi tej wierzytelności prawami na rzecz pozwanego w wysokości 12.819,52 zł oraz (...) Sp. z o.o. w wysokości 3.000,00 zł.

Dowód: zawiadomienie o cesji (k.57 akt)

W piśmie z dnia 8 sierpnia 2013 r. pozwany powiadomił upadłego o nabyciu od (...) sp. z o.o. części wierzytelności z tytułu umowy nr (...) w wysokości 12.819,52 zł, informując jednocześnie o dokonaniu potrącenia wskazanej wierzytelności z nieopłaconymi fakturami o numerach: (...) na łączną kwotę 11.622,25 zł. Powyższe oświadczenie o potrąceniu upadły odebrał w dniu 9 sierpnia 2013 r. W oświadczeniu o potrąceniu pozwany nie uwzględnił faktury nr (...).

Dowód: oświadczenie o potrąceniu wierzytelności (k. 52 akt)

Pismem z dnia 3 września 2013 r. upadły poinformował pozwanego, że umowa nr (...) nie została przez niego podpisana oraz, że faktura nr (...) nie figuruje w ewidencji księgowej upadłego. Nadto upadły wskazał, że cedent wprowadza inne podmioty w błąd zbywając im nie istniejące wierzytelności.

Dowód: pismo z dnia 3.09.2013r. (k.67 akt)

W dniu 16 września 2013 r. Sąd Rejonowy w B., Wydział (...) ogłosił upadłość (...) Spółka Akcyjna w B. obejmującą likwidację majątku upadłego. Wyznaczono syndyka masy upadłościowej w osobie W. K..

Dowód: postanowienie z dnia 16.09.2013r., sygn. akt (...) (k.6-7 akt.)

Pismem z dnia 25 września 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 11.622,25 zł tytułem należności przysługującej upadłemu względem pozwanego.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania (k.30-33 akt)

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pozwany poinformował, że zostało dokonane potrącenie nabytej wierzytelności o czym upadły został poinformowany oświadczeniem z dnia 8 sierpnia 2013 r. Powyższe pismo nadano w dniu 15 października 2013 r.

Dowód: powiadomienie z dnia 14.10.2013r. (k. 58 akt)

Powyższy stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne oraz wyżej wymienione dowody z dokumentów prywatnych znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwość, autentyczność i moc dowodowa nie budziły jego wątpliwości, jak również na podstawie zeznań świadków M. W., M. B., M. D., K. F., K. D. (2), S. S., K. K..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. D., K. F., K. D. (2), S. S., K. K. oraz A. D., które w ocenie Sądu były szczere, rzeczowe, korespondowały ze sobą wzajemnie oraz z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym sprawie. Istniejące drobne nieścisłości w zeznaniach świadków nie wpłynęły na ocenę waloru wiarygodności tych zeznań.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków M. W., M. B. w części dotyczącej, iż cedent w całości wykonał instalację (...) bowiem zeznania świadków w tym zakresie nie korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie. Sąd uznał także zeznania świadków za niewiarygodne w tej części z przyczyn opisanych szczegółowo w dalszej części uzasadnienia.

W ocenie Sądu zeznania świadka A. D. nie wnosiły nic istotnego do rozstrzyganej sprawy. Świadek wskazał, że nie weryfikował instalacji (...), i nie wiedział przez kogo i czy była wykonana poprawnie.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przesłuchanie świadków M. T. bowiem zgodnie z art. 258 k.p.c. strona powołująca się na dowód ze świadków obowiązana jest dokładnie oznaczyć fakty, które mają być zeznaniami poszczególnych świadków stwierdzone, i wskazać świadków, tak by wezwanie ich do sądu było możliwe. Pozwany mimo zobowiązania Sądu z dnia 24 marca 2015 r. nie wskazał adresów świadków, o których wnosił w treści sprzeciwu, tym samym wezwanie świadków było niemożliwe.

Zaznaczyć tu należało, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w myśl art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Najem jest umową konsensualną, wzajemną i odpłatną. Podstawowym obowiązkiem najemcy (pozwanego) było, więc płacenie czynszu za najem, a prawidłowe wykonanie tego zobowiązania przez dłużnika może nastąpić jedynie przez spełnienie świadczenia w całości we właściwym czasie. W przeciwnym wypadku najemca popadnie w zwłokę wobec właściciela lokalu, który jako wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik (najemca lokalu) odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie nie był pomiędzy stronami sporny fakt zawarcia umowy najmu lokalu pomiędzy pozwanym, a upadłym (...) S.A. w B.. Bezspornym był również fakt, że w grudniu 2011 r. oraz od lutego do grudnia 2012 r. i od stycznia do czerwca 2013 r. pozwany najmował od upadłego lokal użytkowy, za które to okresy upadły wystawił faktury VAT, których pozwany nie uregulował.

Pozwana podniosła natomiast zarzut potrącenia co do kwoty dochodzonej pozwem wskazując na wierzytelność przysługującą mu względem upadłego wynikającą z umowy cesji wierzytelności z dnia 7 sierpnia 2013 r. Nadto pozwany wskazał, że w oświadczeniu z dnia 8 sierpnia 2013 r. nastąpiła oczywista omyłka pisarska polegająca na niewypisaniu wierzytelności z faktury nr (...).

Powód zarzucił, że wskazana wierzytelność nie istnieje tym samym nie mogła być podstawą do dokonania cesji wierzytelności. Powód zarzucił również, że umowa na którą powołuje się pozwany winna być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Sąd zważył, że zgodnie z art. 509 k.c. pozwany nabył od (...) Sp. z o.o. w B. roszczenie wobec upadłego na podstawie umowy cesji wierzytelności obejmującej część wierzytelności wynikającej z tytułu umowy nr (...), co skutkowało wstąpieniem pozwanego w prawa i obowiązki pierwotnego wierzyciela upadłego.

Natomiast postanowieniem z dnia 16 września 2013 r. Sąd Rejonowy w B., Wydział (...) ogłosił upadłość (...) Spółka Akcyjna w B. obejmującą likwidację majątku upadłego. Wyznaczono syndyka masy upadłościowej w osobie W. K. będącego powodem w sprawie.

Odnosnie poniesionego przez pozwanego zarzutu potrącenia Sąd zważył, że w myśl art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Potrącenie jest jednostronną czynnością prawną, oświadczeniem woli uprawnionego, złożonym z zachowaniem warunku przewidzianego art. 61 k.c., które powinno czynić zadość wymaganiom przewidzianym w prawie materialnym, w odniesieniu do określonych w nim przesłanek i skutków. Spełnia ono funkcję zapłaty, egzekucji i zabezpieczenia, nie wymaga zgody osoby, do której jest kierowane. Prowadzi ono do zaspokojenia potrącającego i zarazem jego wierzyciela w definitywny sposób, do wysokości niższej wierzytelności oraz zapewnia realizację obu wierzytelności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III CSK 317/11, Lex nr 1229968).

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 499 k.c. skuteczność dokonania potrącenia następuje nie z chwilą sporządzenia dokumentu zawierającego oświadczenie o potrąceniu, ale z chwilą złożenia oświadczenia drugiej stronie, co z mocy art. 61 § 1 k.c. oznacza dotarcie oświadczenia do adresata w taki sposób, że mógł on się zapoznać z jego treścią (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2005 r., sygn. II CK 690/04, Lex nr 1110955). Potrącenie dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie to ma charakter prawnokształtujący, gdyż bez niego – mimo współzaistnienia ustawowych przesłanek potrącenia (art. 498 § 1 k.c.) – nie dojdzie do wzajemnego umorzenia wierzytelności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12, Lex nr 1267477).

Jak już wskazano umowa cesji wierzytelności na podstawie, której pozwany dokonał potrącenia obejmowała roszczenie wynikające z umowy nr (...).

Bezspornym było, że roboty będące przedmiotem spornej umowy spełniały kryteria charakterystyczne dla umowy o roboty budowlane.

W tym miejscu wskazać należy, że stosownie do treści art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Podkreślić należy, że umowa o roboty budowlane historycznie wywodzi się z umowy o dzieło. Wyrazem tego jest przepis art. 656 k.c., odsyłający w szeregu kwestii powstałych na tle tej umowy do przepisów dotyczących umowy o dzieło. Umowa o roboty budowlane stanowi jednak odrębny typ umowy i nie jest podtypem umowy o dzieło. Umowy te często są mylone, gdyż przedmiot umowy o roboty budowlane wykazuje wszelkie cechy składające się na zespół konstytutywnych cech dzieła w rozumieniu art. 627 k.c. Obowiązki stron są również w obu umowach podobne w szczególności gdy chodzi o obowiązek odbioru dzieła oraz zapłaty wynagrodzenia. Nadto w obu umowach znajdują zastosowanie te same przepisy dotyczące opóźnienia się wykonawcy z rozpoczęciem albo wykończeniem robót, wykonywania ich w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową, rękojmi za wady i uprawnienia do odstąpienia od umowy przez inwestora (art. 656 k.c.).

Umowę o roboty budowlane wyróżnia jednak fakt, iż dotyczy ona przedsięwzięcia o większych rozmiarach, zindywidualizowanych właściwościach. Nadto w przypadku tej umowy szczególny nacisk położony jest na wymóg zaprojektowania robót i instytucjonalizowany nadzór. W konsekwencji zasadniczym kryterium rozróżnienia umowy o dzieło i umowy o roboty budowlane jest ocena realizowanej inwestycji stosownie do wymogów prawa budowlanego.

Zgodnie z art. 647¹ § 4 k.c. umowa o roboty budowlane pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą powinna być stwierdzona pismem pod rygorem nieważności. Bezspornym było, że (...) sp. z o.o. był podwykonawcą upadłego, a strony nie zawarły umowy w formie pisemnej tym samym umowę należało uznać za nieważną.

Jednakże w sytuacji gdy nieważność umowy o roboty budowlane, ze względu na niezachowanie formy, uniemożliwia zasądzenie równowartości wykonanych robót jako wynagrodzenia, nie ma przeszkód, aby równowartość tych robót uwzględnić na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt I ACa 388/13)

W myśl art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Zgodnie natomiast z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Reguła kontradiktoryjności wyraża się w tym, że postępowanie cywilne jest sporem toczącym się między równouprawnionymi podmiotami. W ramach tego sporu strony obowiązane są przedstawiać twierdzenia, składać wyjaśnienia oraz zgłaszać wnioski dowodowe.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232, art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów.

Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia.

Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą.

Sąd uznał, że pozwany nie wykazał, iż (...) sp. z o.o. rzeczywiście wykonał roboty na rzecz upadłego w spornym zakresie. Jak już wskazano Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków M. W., M. B. w części dotyczącej, iż cedent w całości wykonał instalację (...). Jak wynika bowiem z zeznań świadka K. F. (...)sp. z o.o. nie posiadało uprawnień do wykonania systemu oraz nie miał przygotowania fachowego do wykonywania tego typu prac. (...) sp. z o.o. wykonywało jedynie okablowanie do systemu (...). (...) sp. z o.o. za wykonanie okablowania wystawiło dwie faktury nr (...), a pozostałe elementy umowy dotyczącej systemu (...) były wykonywane przez S. S., który z ramienia upadłego został przydzielony do uruchomienia systemu (...).

W ocenie Sądu z powyższego wynikało, że cedent wykonał część instalacji (...) w postaci okablowania. (...) S.A. zapłaciło należności z faktur nr (...) uznając, że dokonał zapłaty za całość robót. Pozwany powołał się na fakturę nr (...) lecz nie udowodnił jaki był zakres wykonanych prac. Wskazać należy, że dokumenty prywatne na k. 83-84 akt były sporządzone na etapie częściowego wykonania prac i nie obejmowały całości instalacji systemu (...). Pozwany nie udowodnił, że faktycznie zostały wykonane prace objęte sporna fakturą. Z protokołu odbioru z dnia 30 marca 2012 r. wynika jedynie, że potwierdzono wykonanie instalacji zgodnie z umową nr (...), a wartość robót określono na 15.819,52 zł. Z powyższego jednak nie można wywnioskować w jakim zakresie była wykonywana instalacja, a tym bardziej co wchodziło w skład określonej wartości robót. (...) sp. z o.o. zawarło z upadłym pięć umów z dnia 9 wrzesień 2011 r., które zostały podpisane przez strony umowy natomiast umowa nr (...) nie została zawarta, tym samym za wiarygodne

Sąd uznał, że zlecone prace obejmowały jedynie część instalacji (okablowanie) w zakresie systemu (...), za które to upadły uregulował należności wynikające z faktur nr (...).

Ewentualnie gdyby przyjąć, że doszło do wykonania systemu (...) przez (...) sp. z o.o. wskazać należy, że zasądzeniu z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia podlega kwota odpowiadająca wartości wzbogacenia istniejącego w chwili wyrokowania w sprawie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, co oznacza konieczność jej ustalenia według stanu wzbogacenia i cen z daty wyrokowania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2015 r. sygn. akt IV CSK 565/14) Sąd natomiast na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie nie był w stanie ustalić wartości ewentualnie wykonanych robót.

W ocenie Sądu pozwany nie udowodnił istnienia wierzytelności będącej przedmiotem umowy cesji wierzytelności tym samym należało uznać, że potrącenie okazało się bezskuteczne.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że w oświadczeniu o potrąceniu wierzytelności pozwany nie ujął faktury nr (...), tym samym w tym zakresie potrącenie również było bezskuteczne.

Sąd zważył także, iż od potrącenia jako czynności materialnoprawnej odróżnić trzeba zarzut potrącenia będący czynnością procesową. Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w art. 499 k.c., jest czynnością materialnoprawną powodującą – w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności, natomiast zarzut potrącenia jest czynnością procesową, polegającą na żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części z powołaniem się na okoliczność, że roszczenie objęte żądaniem pozwu wygasło wskutek potrącenia. Oświadczenie o potrąceniu stanowi zatem materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. II CSK 243/08).

Sąd podziela w pełni pogląd wyrażony w judykaturze, iż w trakcie postępowania sądowego uprawniony może połączyć złożenie oświadczenia woli o potrąceniu z podniesieniem zarzutu potrącenia. Podniesienie więc w odpowiedzi na pozew czy sprzecznie od nakazu zapłaty zarzutu potrącenia jest tym samym równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeżeli oświadczenie takie nie zostało złożone wcześniej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r., sygn. IV CSK 356/2008).

Należy jednakże stanowczo podkreślić, że przewidziany w art. 91 k.p.c. zakres umocowania z mocy ustawy nie uprawnia pełnomocnika procesowego do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2004 r., sygn. I CK 204/04, OSNC 2005/10/176).

Nadto treść art. 91 k.p.c. nie daje także podstaw do przypisania pełnomocnikowi procesowemu strony prawa przyjmowania w imieniu mocodawcy oświadczeń kształtujących jego sytuację materialną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2010 r., sygn. I PK 56/10). Zatem, mając na uwadze zakres pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikowi powoda, nie był on uprawniony do przyjęcia takiego oświadczenia złożonego przez pełnomocnika pozwanego w sprzeczności od nakazu zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 659 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.623,50 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tej zasady strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W niniejszej sprawie, koszty poniesione przez powoda wyniosły 2.999,00 zł. W powyższej kwocie mieściła się kwota 17,00 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa oraz kwota 2.400,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, a także kwota 582,00 zł tytułem opłaty od pozwu.

SSR Marcin Królikowski